

ÚVOD(NÍK): POLARITY SPOLEČNOSTI I BALENÉ VODY

V mnohých analýzách současného světa se můžeme dočíst, že se společnost *polarizuje*, tedy že na jednu stranu přibývá velmi bohatých lidí a na druhou stranu přibývá chudých a velmi chudých lidí, kterých je však podstatně více. To není v Evropě nic nového – v podstatě po celý středověk existovala polarita více než markantní. Šlechta a církevní hodnostáři jako vrstva úměrně své době velmi bohatá a pak „ti ostatní“, povětšinou opravdu velmi chudí. Ve 20. století se tento rozdíl do značné míry setřel, takže koncem století vypadala evropská společnost na první pohled poměrně homogenně. Z různých důvodů, které nejsou předmětem rozboru tohoto krátkého úvodníku, dochází v posledních letech opět k sociální polarizaci společnosti, a protože k tomu dochází v historicky krátkém čase, budí to pozornost a emoce. Nechci zde tvrdit, že tento jev nějak úzce souvisí s pozorovanou polarizací postojů společnosti k baleným vodám, možná je to jen podobenství (ale třeba také není), nicméně i jako podobenství může docela dobře posloužit jako úvod k mé úvaze.

U nás to zatím není tolik zřejmé, ale v zahraničí můžeme v postojích společnosti k baleným vodám pozorovat úžasně ilustrativní věci. Uvedu zde dva příklady z opačných pólů tohoto širokého spektra.

V době, kdy některé velmi drahé americké restaurace – ve snaze ukázat se svým hostům jako „environmentally friendly“ – vyřazují ze své nabídky balené vody a vodu nabízejí pouze místní vodovodní, je 1. prosince 2009 v Kalifornii otevřen první vodní bar a butik s luxusními vodami (Fine H2O Boutique). Dnes už sedm poboček těchto speciálních butiků v USA a Kanadě nabízí vybranou sérii balených vod z celého světa v zajímavém obalu nebo se zajímavou chutí a to v ceně mezi 30 a 60 dolary za jednu láhev o objemu 0,33 až 1,00 litr.

Jen o několik měsíců dříve, v červenci 2009, vstoupilo malé australské městečko Bundanoon nedaleko Sydney do historie tím, že zřejmě jako první na světě zakázalo na svém území prodej balené vody a stalo se tak „first bottled water free town“. Občané, kteří se zúčastnili veřejného hlasování na radnici, tak rozhodli téměř jednohlasně. Podnětem k iniciativě „Bundy on Tap“ (Bundaňan na kohoutku) byl záměr velké firmy čerpat na území města vodu z velkých podzemních zásob, převážet ji cisternou do Sydney, tam ji stočit a pak balenou distribuovat (mimo jiné) zpět do městečka. Asi deset místních obchodů, které dřív balenou vodu prodávaly, nabízí nyní přibližně za stejnou cenu prázdnou láhev pro opětovné plnění s logem iniciativy, kterou si mohou občané či návštěvníci naplnit u některého z veřejných píték.

A jaká vlastně má být pointa této úvahy? Pokud v minulosti přesáhla polarizace společnosti určitou hranici, obvykle došlo k revoluci, která většinou nastolila nějaký jiný řád. Bude zajímavé sledovat, v co vyústí polarizace lidských postojů k baleným vodám.

František Kožíšek